

לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתָּה וְשִׂמְחָה!

סעודת פורים

אחת העבודות הנפלאות של פורים, הוא 'סעודת פורים', משתה ושמחה. אשר אז, בעת האכילה ושתיה, ממשיכים את כל האורות הנפלאים שנתגלו בקריאת המגילה, לבל יסתלקו מאתנו, כמבואר בכתבי האריז"ל.

והנה, בליקוטי הלכות, נאמרו רזין עילאין בסוד סעודה זו, ואין המקום לפרטם באריכות כי רבים הם, ולכן נזכיר רק כמה מהם בקיצור נמרץ, ובסוף כל סעיף נכתוב את הכוונה העולה למעשה.

א. כל עצת המן ואחשוורוש היה להכשיל את כלל ישראל בפגם האכילה, כדי להגביר עליהם את השינה, ולהפילם מכל השבעים פנים של תורה (כמבואר בליקוטי מוהר"ן תורה ס', שע"י אכילה שאינה כראוי נופל האדם לשינה רוחנית רח"ל). ולכן אנו אוכלים סעודת פורים, אכילה קדושה ונוראה, אשר לא זו בלבד שאינה מפלת את האדם לשינה, אלא אדרבא, מעוררת אותו משינתו הרוחנית, וזוכה לזכרון דקדושה (ליקוטי הלכות, פורים א, א).

לכן יכוון בעת הסעודה, שיזכה להתעורר על ידי זה משינתו הרוחנית!

ב. כל הפגם של 'סעודתו של אותו רשע' היה שעל ידי זה פגמו ב'דעת' ונפלו ל'הסתרה'. ולכן אוכלים סעודת פורים, אכילה קדושה ונוראה, אשר לא זו בלבד שאינה פוגמת את הדעת, אלא אדרבא, זוכים על ידה לשלימות הדעת, ולצאת מכל ההסתרות (שם, ז).

לכן יכוון בעת הסעודה, שיזכה על ידי זה לשלימות הדעת, ולצאת מכל ההסתרות!

ג. על ידי שלימות הדעת והתגלות ההסתרה, זוכים שהאכילה היא בחינת 'לחם מן השמים', ולכן מצוה להרבות בסעודת פורים, כי הוא לחם קדוש מן השמים (שם).

לכן יכוון בעת הסעודה, שהוא אוכל עתה אכילה קדושה, אכילה שהיא "לחם מן השמים" ממש!

ד. ביום זה של פורים מתגלה הארת מרדכי ואסתר, שהוא הארת "נעשה ונשמע", שמקבלים את התורה מחדש באהבה. וע"י קבלת והשגת התורה זוכים לאכילה בקדושה (בבחינת "ותורתך בתוך מעי", וגם התורה נקראת אכילה כמו שכתוב "לכו לחמו בלחמי"). והסוד בזה הוא: כי ע"י "נעשה ונשמע" זוכים לעזות דקדושה, ולשבר עזות הגוף, ועי"ז יכולה הנשמה להתקרב ולהאיר בתוך הגוף, וזוכים לאכילה בקדושה, שתתחבר הנשמה עם הגוף (ליקוטי הלכות, עירובי תחומין ד, יח).

ולכן יכוון בעת הסעודה, שיזכה על ידי זה שהנשמה שלו תתקרב אל הגוף, ותאיר בתוכו את כל ההשגות שהיא משיגה! (עיין היטב בליקוטי מוהר"ן תורה כ"ב ותבין)

ה. בפורים נמשך עלינו ה"רוח חיים" דקדושה של הצדיק האמת, בחינת מרדכי. ועיקר הרוח חיים אנו ממשיכים בעת הסעודה, שהרי האכילה היא זו שנותנת את החיות לאדם, כי על ידה נמשך הרוח חיים דקדושה (כמו

בכל מקום, כי 'מלוא כל הארץ כבודו', וגם במקומות הנמוכים ביותר, ובנפילות הקשות ביותר, גם שם נמצא השם יתברך אתנו עמנו ואצלנו. וכשזוכה לידע שני חלקים אלו יחד, זוכה ל'הארת הרצון', שיהיו לו רצונות וכיסופים וגעגועים אמיתיים להשם יתברך).

והנה, שני הארות אלו, 'איה מקום כבודו' ו'מלוא כל הארץ כבודו', הוא הארת "מרדכי ואסתר". ובשעת הסעודה של פורים, אז נמשך על האדם שני הארות נוראות אלו, ועל ידי זה זוכה בעת האכילה להארת הרצון.

ולכן יכוון בעת הסעודה, שיזכה להמשיך עליו אז הארת מרדכי ואסתר, הארת איה ומלוא, ועל ידי זה יזכה להארת הרצון!

שתיית היין עד דלא ידע:

בתוך הסעודה יש את מצות ה'משתה ושמחה', שזהו עיקר מצות היום; לשתות יין 'עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי', וכבר ידוע דעת רבינו שיש לשתות יין רב עד דלא ידע כפשוטו ממש. ועי"ז ממשיכים הארה נפלאה גם לחלקי הקדושה שנפלו בעומק ה"ארור המן", כמבואר בכתבי האריז"ל.

והנה, בליקוטי הלכות, נאמרו רזין עילאין בסוד זה של שתיית היין, ואין המקום לפרטם באריכות כי רבים הם, ולכן נזכיר רק שניים מהם בקיצור נמרץ, ובסוף כל סעיף נכתוב את הכוונה העולה למעשה.

ה. בפורים נמשך הארה עצומה מההשגה של לעתיד לבוא, אשר אז יתהפכו כל העוונות לזכויות, ומהעוונות יהיה נעשה 'תורה', ויתבטל זוהמת הנחש לגמרי. וכששותה יין 'עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי', זוכה להמשיך עליו הארה נפלאה זו, עד שכל ה"ארור המן" שהוא זוהמת הנחש שממנו באים כל העוונות, נתהפך לזכויות, לבחינה של "ברוך מרדכי" (ליקוטי הלכות, עירובי תחומין ד, יח).

לכן יכוון בעת השתיה, להמשיך על עצמו הארה מלעתי לבוא, שיתעורר כל כך בתשובה מאהבה, עד שיתהפכו כל עוונותיו לזכויות, וכל ה"ארור המן" שבו יתהפך ל"ברוך מרדכי"!

ו. כפי שכבר כתבנו לעיל, בפורים נמשך "יראה עילאה דעילאה", שהיא יראה נפלאה כזו שיכולה להחיות גם את הרחוקים ביותר. ולכן שותים יין רב בפורים, כי היין הוא סוד ה"גבורות קדושות", שהוא בחינת "יראה עילאה". ובפורים שמתגלה היראה עילאה דעילאה, מצוה להרבות בשתיית יין, להמשיך יראה זו. וכששותה 'עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי', ממשך הארה גם לניצוץ שנמצא בתוך קליפת המן, והיינו שממשיך את היראה גם למקומות הרחוקים ביותר (ליקוטי הלכות, בכור בהמה טהורה ד, כה).

לכן יכוון בעת השתיה, להמשיך על עצמו על ידי היין ששותה, "גבורות קדושות", "יראה עילאה דעילאה", עד שתאיר היראה גם לחלקים הרחוקים הרחוקים מאד ושקועים בקליפת המן!

שכתוב "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם", והכוונה על 'מוצא פי השם', שהוא האלקות והרוח חיים דקדושה, שנמצא בתוך הלחם). ועל ידי המשכת הרוח חיים דקדושה, נשלמים כל החסרונות (כמבואר בליקוטי מוהר"ן תורה ח', עי"ש). (ליקוטי הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, טו).

ולכן יכוון בעת הסעודה, להמשיך על עצמו על ידי האכילה רוח חיים דקדושה ממרדכי הצדיק, רוח של חיות דקדושה, אשר על ידה יושלמו כל חסרונותיו!

ו. בפורים נמשכת הארה עצומה של "יראה גבוהה מאד מאד, הנקראת "יראה עילאה דעילאה", שהיא סוד שרביט הזהב שמושיט לנו המלך; יראה עצומה, שאינה מפילה

נהמת לב

לזכות לקדושת ה"משתה ושמחה"!

וְנִזְכָּה לְקִים סְעוּדַת פּוּרִים בְּשִׁלְמוֹת גְּדוֹל וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וְעִצּוּמָה. וְנִזְכָּה לְקִים מִצְוֹת הַשְּׂכָרוֹת שֶׁל פּוּרִים כַּאֲשֶׁר צִוּוּנוּ חֻמְיָנוּ וּזְכוּנוֹם לְבִרְכָּה. וְתַעֲזָרְנוּ וְתִשְׁמְרְנוּ שְׂלֵא יִזְדַּק לָנוּ הַשְּׂתִיָּה וְהַשְּׂכָרוֹת שֶׁל פּוּרִים כְּלָל לֹא בְּנוֹף וְלֹא בְּנַפְשׁוֹ, וְלֹא נִזְדַּק שׁוּם אָדָם וְלֹא שׁוּם דְּבַר עַל יְדֵי הַשְּׂכָרוֹת. רַק נִזְכָּה עַל יְדֵי הַשְּׂכָרוֹת שֶׁל פּוּרִים לְבֹא לְתוֹךְ שִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְתוֹרָה רַבָּה וְעִצּוּמָה מְאֹד, לְתוֹךְ שִׂמְחָה שֶׁל פּוּרִים, אֲשֶׁר אֵז מְאִיר הָאָרֶז נִפְלְאוֹה וְעִצּוּמָה שֶׁהוּא הָאָרֶז מְרַדְכֵי, אֲשֶׁר אֵין דְּגֻמְתָּה בְּכָל יְמֵוֹת הַשָּׁנָה.

את האדם מרוממת ומחיה אותו, ונותנת לו חשק וכח לעבודת ה'. ועיקר היראה הזאת נמשכת בעת סעודת פורים, כי כבר לימדנו רבינו שבשעת האכילה ניגשת היראה אל האדם (עיין בליקוטי מוהר"ן תורה ס"ב) ולכן גם בפורים, עיקר הזמן שניגשת ה"יראה עילאה דעילאה" אל האדם, הוא בשעת הסעודה (ליקוטי הלכות, בכור בהמה טהורה ד, כב).

ולכן יכוון בעת הסעודה, שיזכה להמשיך עליו אז "יראה עילאה דעילאה", פחד עצום מהשם יתברך באופן נפלא כזה, שהפחד יגרום לו חיות וחשק לעבודת ה', ותחיה אותו גם במקומות הנמוכים ביותר!

ו. רבינו גילה לנו (בליקוטי מוהר"ן תניינא תורה ז') שעל ידי שנמשך על האדם הארת 'בן ותלמיד', הארת 'איה מקום כבודו ומלוא כל הארץ כבודו', זוכים להארת הרצון. (פירוש: על ידי שנמשך על האדם דעת, לידע מצד אחד שצריך תמיד לחפש ולבקש אחר ה' יותר ויותר, ולחתור תמיד למדרגות גבוהות יותר, ולחפש ולדרוש 'איה מקום כבודו'. ומאידך, צריך לדעת שה' נמצא אתנו

ומשתה ושמחה ויום טוב

כשאדם רוצה לזכות לתשובה, הוא צריך לבוא למידת הבושה, עד שיתבייש להושיט המאכל לפיו, ואז כשחוזר בתשובה, והשי"ת מוחל עוונותיו, הוא מעביר חרפתו ובשתו, בבחינת ביום שהוא לא תבושי מכל עלילותיך. ואז מתקיימת ההבטחה ואכלתם אכול ושבוע והללתם את שם ה' אלקיכם אשר עשה עמכם להפליא ולא יבושו עמי לעולם.

ולכל זה זוכין בפורים, שאז עושים תשובה מאהבה כידוע, ועל כן קודם פורים מתענים תענית אסתר, כי התענית בשביל תשובה, וכמו שידוע שהבעל תשובה צריך להתענות כדי לתקן ולכפר חטאיו, היינו שבתענית אסתר ממשכימים על עצמינו בושה הנ"ל עד שמתביישים להושיט המאכל לפינו, ואחר כך בפורים אוכלים ושותים ושמים, בחינת המבואר בפסוק אריתי מורי עם בשמי זה בחינת מרדכי ואסתר, 'מורי' זה בחינת מרדכי מר דרו. 'עם בשמי' זה בחינת אסתר שנקראת הדסה, היינו שבפורים שהוא זמן שמחת והארת מרדכי ואסתר, אז 'אכלתי יערי עם דבשי פירש רש"י, שקיבל מה שאינו ראוי עם הראוי, זה בחינת שמחת פורים שהשם יתברך מקבל באהבה כל מה שעושים ישראל מחמת שמחת פורים, אף על פי שיש בהם ענייני צחוק ודרך שטות שנראה כאינו ראוי, אף על פי כן השם יתברך מקבל הכל באהבה מחמת שעושים זאת מחמת שמחת פורים הגדולה מאד.

ואז אומר השם יתברך אכלו רעים שתו ושכרו דודים. כי השם יתברך, כביכול, בעצמו מבקש את ישראל שיאכלו וישתו בשמחה ולא יתביישו עוד, וזה בחינת משלוח מנות איש לרעהו שאנו מתדבקים במדותיו יתברך וממשיכים הארה זאת בפורים, דהיינו שכל אחד שולח לחבירו מנות ומאכלים לשמחו ולחזקו שיאכל וישתה סעודת פורים ולא יתבייש עוד, כי גם השם יתברך מזהיר ומבקש אז את ישראל שיאכלו וישתו ולא יתביישו.

(ליקוטי הלכות תפילין ו')

וכאשר אבדתי אבדתי

לפעמים נראה לאדם הנכנס לעבודת ה', כי לפי מעשיו וריבוי קלקוליו שוב אינו לרצון לפני ה' יתברך. ואז, שני דרכים לפניו: יש דרך לפני איש לפרוש ח"ו ולעזוב גם את מעט רצונותיו וכיסופיו שיש לו עדיין, וכמובן, אחרית דרך כזו מי ישורנה.

אבל הדרך השני, הוא מה שלימד מרדכי הצדיק את אסתר המלכה - "לבוא אל המלך אשר לא כדת", ודרשו רז"ל "שלא כדת של תורה". היינו ש"אפילו אם אני יודע בעצמי שעל פי דת של תורה בוודאי איני ראוי לבוא לפני המלך להתפלל לפניו, כפי מה שאני יודע חטאתי ועוונותי, אף על פי כן אבוא לפניו שלא כדת. וכאשר אבדתי אבדתי, שאם ח"ו אינו לרצון תפילותיי והתבודדותי עתה לפניו, מריבוי קלקולי - כאשר אבדתי על ידי מעשי הרעים אבדתי, ויעשה ה' יתברך עמי מה שירצה, אני תמיד אייחל ואצעק לה' יתברך אולי ירחם".

בקשר לזה מסופר על רבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל שפעם דיבר ועורר את אנ"ש על ההנהגה הראויה והנהוגה מקדמת דנא, שלא להיכנס לצינן רבינו בלי טבילת מקוה, וכאשר שמע זאת החסיד ר' ישראל כהן ז"ל, אשר היה בטבעו חלוש מאוד, ובימות החורף לא היה יכול להקפיד על הנהגה זו, התאנח ואמר "כאשר אבדתי אבדתי", כיון ששמע זאת ר' אברהם ענה ואמר לו: אם אתה הולך עם ההלכה הזאת, הנך רשאי לילך אף כן לצינן..

(ע"פ ליקוטי הלכות, בכור בהמה טהורה ד')

ותוסף אסתר ותדבר לפני המלך

כל מהותו של יהודי הוא תפילה, והוא עיקר ההתחברות ודביקות לה' יתברך, כך שאפילו כשאין רואין שום ישועה צריכין להאמין שאין שום תפילה לריק חס ושלום ולהתחזק בתפילה יותר.

אבל לפעמים דווקא לאחר שרואים איזה ישועה, שוכחים משאר הישועות אשר עדיין חסרים, ומפסיקים להתפלל, וצריך לדעת שאף על פי שבוודאי צריכים לשמוח בישועת ה' ולהיות מודה על העבר, אף על פי כן צריכים להמשיך לבקש על להבא, כי עדיין אנו צריכין הרבה ישועות מאוד כל ימי חיינו עד שנזכה למה שאנו צריכין לבוא אשר בשביל זה באנו לעולם הזה, ועל כן צריכין עדיין להרבות בתפילה.

וזה שמצינו באסתר, שאפילו כשראתה ישועה גדולה ונפלאה וניסים נוראים כאלה שכבר הוכרח המן להרכיב את מרדכי ברחוב העיר ולקרוא לפניו ככה יעשה לאיש וכו' ואחר כך נפל לגמרי ותלו אותו על העץ, אף על פי כן גם אחר כך כתיב ותוסף אסתר ותדבר לפני המלך ותפול לפני רגליו ותבך ותתחנן לו להעביר את רעת המן וכו'. היינו אפילו כשכנסת ישראל רואה ישועות וניסים גדולים ונפלאים שהסטרא אחרא נפלה מאד, אף על פי כן אינם מסתפקים בזה ועדיין הם עומדים מתפללים ובוכים ומתחננים לפניו כבן המתחטא לפני אביו שיעביר את רעת המן שהוא הסטרא אחרא לגמרי, ושיזכה להיטהר ולהתקדש לגמרי, כי אף על פי שכבר עשה לנו ה' יתברך ניסים וישועות הרבה ואנו צריכים להודות לו עליהם ולשמוח בהם תמיד, אף על פי כן אנו צריכים עדיין להרבות בתפילה מאד, כי עדיין אנו צריכים ישועות רבות כל ימי חיינו וכו"ל.

וכן מרדכי הצדיק אף הוא המשיך להעתיך ולהפציר בתפילה, כמו שכתוב וישב מרדכי ואמר רבותינו זכרונם לברכה ששב לשקו ולתעניתו, היינו כנ"ל שאף על פי שראה ישועה כזאת, אף על פי כן צעק יותר.

(ליקוטי הלכות נחלות ד')

ויאהב המלך את אסתר מפל הנשים

פעם בליל פורים לאחר קריאת המגילה, אמר ר' פינחס קיבליטשער ז"ל לתלמידיו, רמז למעלת ההתבודדות ממגילת אסתר מנלן, ויען ויאמר, הלא זה עתה קראנו הפסוק 'ויאהב המלך את אסתר מכל הנשים', והנה אשה היא בחינת התפילה, כמבואר בליקוטי מוהר"ן כמה פעמים, (וכמו שכתב רבינו בתורה א' שבחלק שני, על הכתוב ותהי אסתר נושאת חן בעיני כל רואיה על ענין התפילה).

ואמר ר' פינחס, אם כן, כך הוא פירוש הכתוב, ויאהב המלך, מי הוא המלך? הלא הוא מלכו של עולם, את אסתר, התפילה שהיא בהסתר ובהצנע בינו לבין קונו, מכל הנשים, כי תפילה זו חשובה וחביבה היא ביותר בעיני המלך הקדוש, יותר מכל שאר התפילות, כי היא בבחינת שפכי כמים לבך נוכח פני ה', נוכח פתח בית המלך..

כאשר שמעו אנשי שלומינו דקיבליטש את דבריו, אצו ורצו מיד אל עבר השדה אשר מחוץ לעיר, והתחילו לצעוק אל ה' כחיות הנוהמות ביער למשך כל הלילה הקדושה של פורים, אכן, בלילה ההוא נדדה שנת המלך...

(שיש"ק)

סכנת היאוש!

מושגים המתבערים במאמר:

ויגבה ליבו בדרכי ה' – החלש יאמר גיבור אני – נאווה כשרה ונאווה פסולה – מידת העקשנות – העקשן יצליח – "במופלא ממך אל תדרוש" – ריבוי אור גורם שבירת הכלים – אל "יתיאש" מן הרחמים – "אין שום יאוש בעולם כלל" – תמימות ופשיטות – "לא הלכתי בגדולות ובנפלאות ממני" – ישוב הדעת אמיתית – סוד ההצלחה – החפץ באמת מוסרים לו מלאך של אמת

שאלה: לאחרונה אני מרגיש צמאון גדול להתקרב להשי"ת, ואני נמשך מאד לתורת ברסלב. אולם דא עקא, היות ובתורת ברסלב מדובר הרבה מאד על ענין ה'יאוש', וש'אין יאוש בעולם כלל', וכו' וכו'. זה קצת מפחיד אותי, עצם הדבר להתעסק עם זה. אך מצד שני אני מרגיש שהתקוה היחידה שיש לי כיצד באמת אזכה להתחיל לחיות חיים אמיתיים עם טעם של חיות ביהדות, זה רק בדרך של 'ברסלב'. ובכן: מה אעשה?

ואכן זה שחסידי ברסלב עסוקים עם זה כל הזמן, זה גופא הסיבה שהתרחקו מהם במהלך כל הדורות!

שמה תאמר: מדוע בכל זאת אתה רואה חסידי ברסלב שחיים חיים טובים, חיים אמיתיים, והם שמחים? לא מחכמה שאלת זאת, כי אדרבה, הא גופא, בגלל שהם כל כך מיואשים לא נותר להם ברירה אלא להתחזק ולשמוח, ודוק ותשכח. (ובמאמר המוסגר, לדעתי כל הבנתם במאמר "אין שום יאוש בעולם כלל" הוא טעות, ולא הבינו כלל וכלל, וחבל עליהם שהם לא מבררים את הדברים אצלי. כי הפירוש הנכון לדעתי הוא "שאין כזה דבר 'יאוש' בכלל", והראיה, כי לך נא וראה שאף אחד לא מתייאש, חוץ מחסידי ברסלב שנלחמים על חיים בזה).

ובכן, אם חפץ אתה באמת, צא נא בעקבי הצאן, ולך בדרך הזה שאני הלכתי בו ותצליח כמוני. והנני יכול להעיד על עצמי בנאמנות כמאה עדים, שאני כשלעצמי אין לי שום נסיון כלל עם 'יאוש', כי איני נכנס לזה ואיני מתעסק בזה כלל. ותהילה לא-ל, אני יודע את מדרגתי בתמימות ובפשיטות, ולא הלכתי בגדולות ובנפלאות ממני, ומעולם דרכתי בדרך זה, ולכן אני זוכה לחיות ביישוב הדעת אמיתית, וזה סוד הצלחתי.

ואסיים בטוב, וכפי הנראה שאכן חפץ אמת אתה, כי מובא בספרים שהחפץ באמת מוסרים לו מלאך של אמת...

וכי לזה הצלחה תיקרא?! (ומה שידוע מהגר"א ש"עקשן יצליח", ענין זה דורש אריכות בפני עצמו, עכ"פ ודאי שלא כל הרוצה ליטול את השם יבוא ויטול).

ומאיך, גם אלה שזכו וראו פרי בעמלם, וכי לזה הצלחה תיקרא?! אתמהה! הבה ונתבונן: הרי מהיכן נובע היאוש, הלא זהה שהאדם רוצה לזכות למעלות ולדרגות שהם יותר גבוהות ממנו, והוא רואה שעובר עליו מה שעובר, ודוקא בדברים שהוא רוצה לזכות בהם הוא נכשל שוב ושוב - מזה נובע סכנת היאוש. ובכן, הגע בעצמך: אלו האנשים שאכן זכו לדרגות גדולות של קדושה וטהרה, או לדרגות גדולות בעבודת התפילה או בעסק התורה, ועל זה הדרך בכל מידה נכונה, מצד שלא התייאשו והפצירו בתפילה והתחזקו וכו' וכו' - וכי אין כאן האיסור הנורא של "במופלא ממך אל תדרוש"? הרי גם כל מתחיל בקבלה יודע שעצם הענין לחקור ולדרוש במה שגבוה ממך, הוא הפגם הגדול ביותר, וריבוי אור גורם שבירת הכלים, כידוע.

ובכלל, עצם המושג 'יאוש', זה הרי מושג שאנו מוצאים בהל' השבת אבידה ותו לא, ומה הקשר בכלל ליאוש בעבודת ה' ומדוע כל הספרים הקודמים לא התעסקו בזה כלל וכלל (כידוע למי שבקי בהם כמוני) אם היאוש כל כך מסוכן? (ולשון חז"ל אל "יתיאש" מן הרחמים, לא שייך כלל וכלל לעניינינו, כי שם מדובר על איזה פרט מסוים מאד בתפילה, ולא כדרך בעבודת ה', והבו כי קיצרתי ואני סומך על הבנתך לבר...)

תשובה: ראשית, תודה לה' שחנן אותך בדת נכונה ואמיתית, ואתה יודע למי לפנות לברר שאלה סבוכה זו. וגם תודה לה' על שתפסת את עצמך מבעוד מועד, ולא כשכבר מאוחר מדאי, ה' ישמרנו...

ובכן, כאמור, זכית לידע למי לפנות לברר הנושא. ואכן נער הייתי וגם זקנתתי, וגם זקנה וגם חכמה יש כאן. עברתי ב"ה הרבה מאד בחיים, וראה כיצד זכיתי והצלחתי ועשיתי פרי, וראה לאיזה דרגות נעלות אפשר לזכות. (ונא ידידי, אל תתפלא עלי שאולי זה נראה לך קצת לשון של גאווה ח"ו וכדו', אך האמת אינו כן כלל וכלל, שהרי בידועך ומכירך קא עסקינן, ואתה מכיר אותי זה כבר כמה וכמה שנים, ואתה יודע שלמעשה כך היא האמת, וממילא אין כאן שום חשש של גאווה פסולה, כי הרי כתיב ויגבה ליבו בדרכי ה', ועוד כתיב שהחלש יאמר גיבור אני, ובפרט כשכולם מכירים בזה ואינן בן-יחיד בזה, והרי בדבר ידוע ומפורסם דאית ליה קלא לא חיישינן כלל לגאווה, כידוע).

ובכן, למעשה: היטבת לחשוש, ופשוט וברור שעצם ההתעסקות עם ענין היאוש, מסוכן מאד מאד, וזה גופא מפיל ליאוש נורא כפול ומכופל שבעתים. והחוש יעיד על זה שרבים וטובים שניסו להתחכם בזה, כולם ממש לא הצליחו בזה. שכן, ממה נפשך; או שטרם עלתה בידם להוציא מן הכח אל הפועל את תשוקתם, וממילא נפלו למידת העקשנות, ומידת העקשנות גופא זה דבר נורא, וכידוע שהצדיקים הקודמים דרכם היה שלא להתעקש כלל, ואם כן,

ובְּכֹל יוֹם וְיוֹם מְרַדְּכִי מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי חֲצַר בֵּית הַנְּשִׁים

מרדכי הצדיק מתהלך לפני חצר בית הנשים, מי הם אותם הנשים, הלא המה בני אדם אשר נקראים נשים, ובהם שלשה בחינות: א) יש אשר נקראים נשים מלשון שנשו וקפצו ממקומו של עולם, שנתרחקו מהשם יתברך. ב) ויש שכבר היו קצת אצל השם יתברך, אך שכבר שכחו אותו יתברך. וזה הנשים, לשון שכחה. כמו שכתוב כי שנשי אלקים וכו', שכבר שכחו את השם יתברך. ג) ויש שגם עתה זוכרים את השם יתברך, אך שנשתה גבורתם ואין לאל ידם להתגבר על יצרם. ובשביל זה נקראים בשם נשים, מחמת שלש בחינות הנ"ל.

ועל ידי כל זה הם רחוקים מהשם יתברך, והשם יתברך נסתר מהם בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה. ומרדכי, הוא יכול להוכיח ולהזהיר אותם, ולגלות להם דעת, שעל ידי הדעת הזו מודיע להם שאפילו בהסתרה שבתוך ההסתרה בוודאי גם שם מלוּבֵש השי"ת, ובזה מגלים ההסתרה שבתוך הסתרה, וזה לדעת את שלום אסתור. שעל ידי זה עושה דעת, מהסתרה שבתוך הסתרה, שהיא בחינת אסתור, בחינת הסתור אסתור.

(ע"פ ליקוטי מוה"ר"ן ז')

לֵךְ פְּנוּס אֶת כָּל הַיְהוּדִים

עיקר מפלת המן הוא: התקבצות נפשות ישראל כולם, כאיש אחד בלב אחד. ועל כן כשרצה המן להתגבר על ישראל, אמר "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד", שישאל מפוזרים ומפורדים, ועל ידי זה רצה להתגבר עליהם ח"ו.

לעומת זאת, בדרכי ההתגברות עליו ועל גזירתו, אנו רואים שדקדקה אסתור ואמרה "לך כנוס את כל היהודים", וכן אחר כך כתיב "להיקהל ולעמוד על נפשם", וכתיב "נקהלו היהודים". וכן אמרו רבותינו זכרוננו לברכה "זמן קהילה לכל". כי עיקר הנס של פורים שהוא מפלת המן עמלק היה על ידי הקיבוץ, שזה הוא היפך מחשבנתו הרעה, ועל כן הייתה לו מפלה גדולה על ידי זה.

ועל כן במצוות קריאת המגילה, אשר על ידה זוכים להפיל את קליפת המן עמלק בכל דור ודור, בכל שנה ושנה, ובכל אדם בפרטיות - יש הידור מצוה לחזור אחר "רוב עם", כמבואר בשולחן ערוך. כי עיקר תוקף הנס של פורים שהוא מפלת המן עמלק, הוא על ידי הקיבוץ הקדוש של ישראל.

(ע"פ ליקוטי הלכות, ציצית ז')

הלב משתוקק למעיין

בעקבותיהם של החסידים בדורות שעברו

”רק תחזיקו עצמכם ביחד”

עובדי ה' מופלאים היו בני חבורת אנשי שלומינו שבעיר טירהאויצע. מיוחדים היו בעבודת התפילה, יחד עם ראש חבורתם הלא הוא ר' סענדער טירהאויצער, אשר נתן כל לבו עליה, והיה מאריך בה בנעימות ודביקות ובהשתפכות הנפש, וממנו ראו וכן עשו כל בני החבורה הקדושה.

גם במצוות צדקה הירדו כל כך, עד שהיו אומרים וממליצים עליהם, ש'מעשר' מממונם הם לוקחים לעצמם, ותשעת החלקים הנותרים מחלקים הם לצדקה... זאת בנוסף להתעוררות ליבם הנובער בעבודת ה', והיו כאלו שהפליגו בשבחם ואמרו כי אנ"ש טירהאויצער: ליבם פתוח כאלום - בעבודת הבורא, וכיסם פתוח - לפזר צדקה.

גדולה ויתירה היתה מידת האהבה והאחדות שביניהם, כך שמרבית הצדקה היו מכניסים לקופת החבורה, ומקופה זו היו ניזונים כל הנצרכים שהיו ביניהם. ואף ר' סענדער ראש חבורתם שעסק בסחורה, היה מרבה להכניס ולמלאות את הקופה הכללית לטובת החברים, כשלעצמו אכל רק לחם וחמיצת סלק.

אחד מהמיוחדים שבחבורה היה ר' לייב, אחיו של ראש החבורה ר' סענדער. וכמעשה כולם, עסק אף הוא בתורה ועבודה וגמילות חסדים, בתום וביושר ובהצנע לכת. אם כי לא נשמע ממנו כמעט כלום, מסופר כי ביום הפורים הקדוש, לאחר שקיים מצוות היום בהידור רב, בכוס אחר כוס, היה בבחינת 'מתפתה בייני' ש'יש בו מדעת קונו', עד שפעם באותו מעמד תפס בזקנו ונפלט מפיו: "זקן זה, כבר עשרים וחמש שנים נקי מהרהור..."

באחד השנים, לאחר שהתקבצו כל בני החבורה בבית אחד החברים, כמנהגם וכהרגלם בכל שנה ושנה, להיות עושים ביום הפורים אחרי הצהריים - נטלו ידם לסעודת פורים וקיימו את ה'חייב איניש לבסומי' בשבת אחים גם יחד, ובתוך כך יצאו בריקוד של שמחה. ר' לייב שהיה שתוי ביותר, נפל על הארץ באמצע הריקוד, וכראות החברים שר' לייב שוכב וישן, גמרו אומר לתת לו מנוחה, ועברו להמשיך את הריקודים בחדר הסמוך.

אבל ר' לייב לא ישן כלל, אמנם לקח לו כמה דקות להתאושש ולצבור כח, עד שקם על הרגלו ועבר גם הוא לחדר השני, ויהס את העם, ואמר להם: וכי זה נקרא חברים? כך עושים לחבר טוב? מניחים אותו לבד? וכי האם גם בעולם האמת תעשו לי כך? שכאשר יהיה לכם הרשות להתקדם ולעלות מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, תניחו אותי לבד?

החברים, שגם הם מבוסמים היו, ענו ואמרו כולם פה אחד: חס ושלום, גם שם ידך תאחזנו! ולא זו משם עד שהסכימו ביניהם בקשר אחד, ובאו כולם בברית יחד, שגם בעולם הזה וגם בעולם האמת יחזיקו עצמם ביחד ולא ייפרדו זה מזה.

ר' לייב מטירהאויצע ז"ל

מבני חבורת העובדים שבטירהאויצע. היה אחיו של ראש החבורה ר' סענדער טירהאויצער, וכפי הנראה נתקרב לרבינו ז"ל יחד עם אחיו בסביבות שנת תרי"ד. כאמור לא נשמע אודותיו כמעט כלום, אבל מסיפורי דברים אלו, אפשר להציץ מן החרכים מעט מגדולתו וקדושתו העצומה.

שולחני ו'כל איש שורר בביתו' והייתי נוסע בכל עת שרציתי בכל שלושה או ארבעה שבועות או פחות, ולפעמים ישבתי אצלו איזה זמן. ובכל פעם שמעתי דברי אלוקים חיים, תורות ושיחות ומעשיות נפלאות ונוראות אשר לא נשמעו מעולם, אשר החיה אותי ואת כל השומעים מפי ומפי

כתבי לדורי דורות לעולמי עד ולנצח נצחים, הלא הם כתובים על ספרנו. החפץ באמת יראה בעיניו ובלבו יבין וישוב להשם יתברך על ידם, ויבין וישכיל אפס קצה מה שזיכני השם יתברך בימים ההם לשמוע מפיו הקדוש והנורא, דברים שכיסה עתיק יומין, דברים שלא שמעתן אוזן מעולם."

אחרי שהוא מגולל את המניעות שהיו לו בתחילת התקרבותו וכיצד התגבר עליהן, מספר מוהרנ"ת כיצד עתה חזרו והתחדשו עליו מחדש כל המניעות מצד משפחתו, עוד יותר מאשר בתחילת התקרבותו:

"וכל זה נמשך בערך ארבע שנים. אחד כך בשנת תקס"ז הנ"ל, שהתחיל גלותי וטלטולי למאהלוב, חזרו ונתחדשו עלי מחדש לגמרי כל המניעות יותר מבתחילה. רק שבאופן אחד היו קלים מבתחילה, מחמת שהייתי כבר חזק בדעתי מאוד מאוד בלי שיעור, כי כבר זכיתי לשמוע מה ששמעתי ולטעום מצוף דבש אמריו, הנעימים והקדושים, ועל ידי זה היה לי הכוח לשבר המניעות. כי זה כלל אצלנו שעיקר כל המניעות הם רק מניעות המוח וכו' כמבואר בספרו בכמה מקומות" (ימי מוהרנ"ת ז"ל, ד).

גלותו של מוהרנ"ת התארכה עוד ועוד. משמיים נכפה עליו להישאר במוהילוב הרחוקה לתקופה בת שנתיים, כשהוא נאלץ להיוודע לנעשה בבית רבינו והחידושים המתחדשים בצל קדשו, רק באמצעות מכתבים שהגיעו אליו מפעם לפעם. עד כה, כשהתגורר בנמירוב הסמוכה לברסלב, היה רגיל לבוא אל רבינו בכל עת מצוא. אולם באותן שנתיים, תקס"ז-ס"ח, נסע רק בזמני ההתקבצות שקבע רבינו: ראש-השנה, שבועות, ושבת חנוכה. ומי יוכל לשער את צערו מריחוק זה.

"ובואי למאהלוב" - הוא מספר - "התחילו עלי מחדש מניעות הרבה מלנסוע לרבינו ז"ל. כי כבר מבואר לעיל קצת, שהיה לי מניעות וייסורים הרבה לאין קץ בתחילת התקרבותי אליו, אשר אי אפשר להבין כלל איך זכיתי לשברם, וכל השומעם תצלילה אזניו, ולא ביארתי חלק אלף מהם. אך עיקר גודל הייסורים והמניעות לא נתמהמהו הרבה, כי השם יתברך זיכני ששברתים במהירות מגודל חזקי, שיהיה איך שיהיה, אהיה מקורב אליו ז"ל, ויעבור עלי מה. ותיכף גירש אותי אבי מביתו, ועל ידי זה הוכרחה זוגתי אחר כך במשך חצי שנה לירד גם כן משולחן אבי נרו יאיר והיינו ניזונים על שולחננו. וכשראה אבי ובני ביתנו שאי אפשר להטות דעתי בשום אופן, נסתלקו ממני. וגם זוגתי, אף על פי שלא היתה דעתה אז מסכמת כלל על נסיעתי לרבינו ז"ל, הוכרחה גם כן בעל כורחה לבטל דעתה, כי ידעה והבינה שאי אפשר למנוע אותי מרבינו ז"ל בשום אופן בעולם.

"וכל מה שעבר בזה אי אפשר לספר, אך עיקר תוקף היסורין והמניעות לא נתמהמהו הרבה, אם אמנם בוודאי גם אחר כך היו לי יסורים ומניעות הרבה כמעט בכל נסיעה ונסיעה, אך אף על פי כן היו יסורים ומניעות שאפשר לסבלן, מאחר שכבר הייתי ניזון על

